

UTYLIZACJA ROLNICZA	N O R M A B R A N Ż O W A	BN-89
	Unieszkodliwianie odpadów miejskich Kompost z odpadów miejskich	9103-09
		Grupa katalogowa 1509

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy jest kompost wyprodukowany z odpadów miejskich przeznaczony do przyrodniczego zastosowania.

1.2. Zakres stosowania normy. Normę należy stosować przy ocenie jakości kompostu w procesie produkcji, w obrocie, przy określaniu zakresu zastosowania oraz jego ceny zbytu.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Klasy jakości. Rozróżnia się trzy klasy jakości kompostu wyprodukowanego z odpadów miejskich: I, II i III.

2.2. Rodzaje. W zależności od wielkości cząstek różni się w klasie I i II dwa rodzaje kompostu:

- D — kompost drobny,
- G — kompost gruby.

2.3. Przykład oznaczenia

a) kompostu z odpadów miejskich I klasy jakości, drobnego:

KOMPOST Z ODPADÓW MIEJSKICH I D BN-89/9103-09

b) kompostu z odpadów miejskich II klasy jakości, grubego:

KOMPOST Z ODPADÓW MIEJSKICH II G BN-89/9103-09

c) kompostu z odpadów miejskich III klasy jakości:

KOMPOST Z ODPADÓW MIEJSKICH III BN-89/9103-09

3. WYMAGANIA

3.1. Wymagania jakościowe ogólne. Kompost powinien charakteryzować się następującymi cechami organoleptycznymi: barwa czarna lub brunatna, zapach świeżej ziemi ogrodowej, struktura gruzełkowata, sypka. Niedopuszczalny jest silny zapach gnilny lub specyficzny.

3.2. Wymagania szczegółowe — wg tablicy.

Lp.	Cechy	Klasy				Metody badań wg	
		I		II			III
		Rodzaje					
D	G	D	G				
1	Zawartość substancji organicznych, % suchej masy, nie mniej niż	40		30		20	BN-88/9103-07
2	Zawartość węgla organicznego, % suchej masy, nie mniej niż	18		13		8	1)
3	Zawartość azotu organicznego, % suchej masy, nie mniej niż	0,8		0,6		0,3	BN-80/0520-13
4	Zawartość fosforu, % P ₂ O ₅ w suchej masie, nie mniej niż	0,6		0,4		0,3	BN-88/9103-06
5	Zawartość potasu, % K ₂ O w suchej masie, nie mniej niż	0,2		0,1		0,1	BN-88/9103-05
6	Odczyn (pH w H ₂ O)	6,5 ÷ 8,0		6,5 ÷ 8,0		6,0 ÷ 9,0	BN-72/0520-09
7	Zawartość wody, %	25 ÷ 40		25 ÷ 40		50	BN-88/9103-07
8	Wielkość cząstek, mm	0 ÷ 15 15 ÷ 25		0 ÷ 15 15 ÷ 25		0 ÷ 40	p. 6 BN-72/0520-10
9	Zawartość szkła i ceramiki, %, nie więcej niż	0,5		1,0		2,0	BN-88/9103-08

Zgłoszona przez Instytut Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej
Ustanowiona przez Dyrektora Instytutu Gospodarki Przestrzennej i Komunalnej dnia 28 kwietnia 1989 r.
jako norma obowiązująca od dnia 1 stycznia 1990 r.
(Dz. Norm. i Miar nr 5/1989, poz. 10)

cd. tablicy

Lp.	Cechy	Klasy				Metody badań wg	
		I		II			III
		Rodzaje					
		D	G	D	G		
	Zawartość metali ciężkich, mg/kg suchej masy nie więcej niż						
10	Kadm Cd	5		15		25	
11	Chrom Cr	300		500		800	
12	Miedź Cu	300		600		800	
13	Nikiel Ni	100		200		200	
14	Ołów Pb	350		500		800	
15	Cynk	1500		2500		2500	

¹⁾ Do czasu opracowania normy, oznaczanie należy wykonywać wg książki Rudolf Z. i inni: Usuwanie i wykorzystywanie odpadków miejskich. Warszawa: Arkady, 1967, rozdz. 10 (str. 232 ÷ 234).

4. PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Przechowywanie — na otwartym powietrzu w przyzmacach, na specjalnie wydzielonym placu magazynowym.

4.2. Transport — dowolnymi środkami transportu, luzem.

5. BADANIA

5.1. Program badań

5.1.1. Badania niepełne należy wykonywać przy odbiorze każdej partii kompostu z procesu produkcji do magazynu oraz na żądanie odbiorcy. Badania niepełne obejmują:

- oznaczanie zawartości wody,
- oznaczanie zawartości substancji organicznych,
- oznaczanie zawartości szkła i ceramiki.

5.1.2. Badania pełne należy przeprowadzać nie rzadziej niż raz na kwartał na żądanie odbiorcy lub jako badania rozjemcze.

Badania pełne obejmują wszystkie cechy jakości kompostu podane w tablicy.

5.2. Pobieranie i przygotowanie próbek. Próbki do badań jakości kompostu należy pobierać wg BN-84/9103-01.

Przygotowanie próbki do badań wg BN-88/9103-07, tablica poz. 1 ÷ 5.

Przygotowanie próbki do badań wg BN-80/0520-14, tablica poz. 10 ÷ 15.

5.3. Opis badań. Badania należy wykonać wg norm (metod) podanych w tablicy.

5.4. Ocena partii. Partię kompostu należy uznać za zgodną z wymaganiami normy i zakwalifikować do odpowiedniej klasy jakości i rodzaju, jeżeli wyniki badań wymienione w rozdz. 5 będą zgodne z wymaganiami wg 3.1 i 3.2.

W przypadku gdy partia kompostu oceniona pozytywnie i zakwalifikowana do odpowiedniej klasy jakości i rodzaju w wyniku badań niepełnych, wykaże niezgodność z normą w wyniku badań pełnych, należy ją zdyskwalifikować lub zaliczyć do odpowiedniej klasy i rodzaju zgodnie z wynikami badań pełnych.

K O N I E C

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Instytut Gospodarki Przemysłowej i Komunalnej, Warszawa.

2. Normy i dokumenty związane

PN-81/C-04570 Woda i ścieki. Badania zawartości metali metodą absorpcyjnej spektrometrii atomowej

BN-72/0520-09 Wyroby z torfu do celów rolniczych. Oznaczanie odczynu (pH w H₂O)

BN-72/0520-10 Wyroby z torfu do celów rolniczych. Oznaczanie zawartości cząstek określonej średnicy

BN-80/0520-13 Torf i wyroby z torfu. Oznaczanie azotu ogólnego

BN-80/0520-14 Torf i wyroby z torfu. Spalanie próbki w celu oznaczania składników mineralnych

BN-84/9103-01 Komposty z odpadów komunalnych. Pobieranie próbek

BN-88/9103-05 Unieszkodliwianie odpadów miejskich. Badania zawartości potasu w kompoście z odpadów miejskich

BN-88/9103-06 Unieszkodliwianie odpadów miejskich. Badania zawartości fosforu w kompoście z odpadów miejskich

BN-88/9103-07 Unieszkodliwianie odpadów miejskich. Oznaczanie zawartości substancji organicznych w kompoście z odpadów miejskich

BN-88/9103-08 Unieszkodliwianie odpadów miejskich. Oznaczanie zawartości szkła i ceramiki w kompoście z odpadów miejskich Rudolf Z. i inni; Usuwanie i wykorzystywanie odpadków miejskich Warszawa: Arkady 1967

3. Autorzy projektu normy — doc. dr hab. inż. Grażyna Wasiak — Instytut Ochrony Środowiska, Warszawa, dr inż. Krzysztof Skalmowski, dr inż. Krystyna Wolska i mgr inż. Maria Skalmowska — Politechnika Warszawska.

4. Wskaźniki niezbędne do oznaczania, dla których brak znormalizowanych metod. W kompoście zaleca się oznaczać wskaźniki mikrobiologiczne wg tablicy stosując metody używane w Wojewódzkich Stacjach Sanitarно-Epidemiologicznych, łącznie z pobieraniem i przygotowaniem próbek do tych oznaczeń.

Lp.	Rodzaj wskaźnika	klasa I	klasa II	klasa III
1	Miano bakterii grupy coli, nie mniej niż	10^{-3}	10^{-3}	nie normalizuje się
2	Miano bakterii grupy coli typu kałowego, nie mniej niż	10^{-2}	10^{-2}	
3	Miano Cl. perfringens, nie mniej niż	10^{-4}	10^{-4}	

cd. tablicy

Lp.	Rodzaj wskaźnika	klasa I	klasa II	klasa III
4	% bakterii w postaci spor, poniżej	20	20	nie normalizuje się
5	Jaja helmintów (żywe), sztuk/kg w suchej masie, nie więcej niż	0	0	

Ponadto w kompoście zaleca się oznaczać rtęć, której dopuszczalna zawartość w mg/kg w suchej masie wynosi:

- dla klasy I — 5,
- dla klasy II — 10,
- dla klasy III — 10.